

Inledning

Camilla Bardel, Gudrun Erickson, Jonas Granfeldt & Christina Rosén

Om språklärare får chansen att delta i en forskarskola, vad väljer de att forska kring och hur går de tillväga? Det är detta den här volymen handlar om och avser belysa genom tio forskande lärares texter.

I oktober 2007 aviserade regeringen en satsning på att ge yrkesverksamma lärare möjlighet till utbildning på forskarnivå med bibehållen lön. Lärare skulle under två och ett halvt år kunna studera på 80 procent av sin arbetstid för att därefter avlägga licentiatexamen. För denna satsning utlystes medel via Vetenskapsrådet som kunde sökas av landets anordnare av högre utbildning. En ansökan från Stockholms universitet i samarbete med Göteborgs universitet, Linnéuniversitetet och Lunds universitet ledde till att den nationella forskarskolan *De främmande språkens didaktik* (FRAM) kunde starta hösten 2012. Till forskarskolan, som bedrevs med stöd från Vetenskapsrådet under perioden 2012–2015 och riktade sig till språklärare, anslöts tio deltagare som alla antogs vid något av de medverkande universiteten. Det blev tre i lärare i grundskolan och sju i gymnasiet som tillsammans representerade fem olika språk, engelska, franska, italienska, spanska och tyska.

Forscarskolan möjliggjorde ett reciprokt kunskapsutbyte mellan aktiva lärare som noterade intressanta studieobjekt i sin aktuella undervisningskontext och akademins forskare som såg relevansen hos projektidéerna mot bakgrund av forskningsfältet och som med sin kompetens kunde handleda den forskande läraren.

Hur du refererar till det här kapitlet:

Bardel, C., Erickson, G., Granfeldt, J. & Rosén, C. (2021). Inledning. I Bardel, C. et al. (Red.). *Forscarskolan FRAM — lärare forskar i de främmande språkens didaktik* (s. 1–12). Stockholm: Stockholm University Press. DOI: <https://doi.org/10.16993/bbg.a>. License: CC-BY 4.0.

Denna typ av praktikinrä forskning inom ramen för en forskarutbildning är ett exempel på utbildningssamverkan, en av de mest grundläggande typerna av universitetens samverkan med det omgivande samhället (Berg et al., 2018).

I den här inledningen beskrivs syftet med FRAM, forskarskolans genomförande och i korta drag även de resultat den ledde till,¹ resultat som sedan utvecklas i de tio texter som följer. Med publikationen vill vi erbjuda en möjlighet att reflektera över hur forskarskolan bidragit till det aktuella forskningsfältet och vilken relevans en forskarskola som denna kan ha för språkämnen och för lärarna som deltog. Medan det övergripande syftet med forskarskolan var att erbjuda ett antal lärare kompetensutveckling, var en given synergieffekt att utveckla den språkdidaktiska forskningen i Sverige. En grundförutsättning för denna typ av forskarskolor att falla väl ut är ett medvetet tillvaratagande av lärarprofessionens erfarenheter.

Forskarskolans syfte

Det huvudsakliga syftet med FRAM var att bidra till språklärares teoretiska insikt när det gäller flerspråkighet, språkinläring, språkundervisning samt bedömning av språklig kompetens. Former för lärande, undervisning och bedömning av språk behövde utforskas i relation till skolspråkens ställning i Sverige, där till exempel förhållandet mellan moderna språk, modersmål och engelska utgör en intressant men problematisk utgångspunkt (Bardel et al., 2011). Genom att uppmärksamma situationen för språk i Sverige avseende EU:s och Sveriges flerspråkighetsmål ville vi betona vikten av grundläggande kommunikativa färdigheter i språk och uppmärksamma den spetskompetens som kunskaper i flera språk innebär. Ett sekundärsyfte med forskarskolan var att stärka lärares möjligheter att motivera elever till språklärande mot bakgrund av detta perspektiv. Motivation för språklärande utgjorde också en komponent i FRAM:s forskningsprogram.

En viktig aspekt av språklärande i relation till motivation är användandet av digitala resurser och verktyg i undervisningen.

---

¹ En kortfattad beskrivning av forskarskolans syfte och genomförande har tidigare publicerats för en internationell publik (Bardel et al., 2017).

Många grund- och gymnasieskolor arbetar idag med så kallade en-till-en-lösningar, där varje elev har sin egen dator. Vad denna förändring innebär för lärande av språk är relativt okänt och med tanke på att stora satsningar har gjorts på digitalisering i den svenska skolan blev detta ett av forskarskolans teman.

FRAM syftade också till att genom lärares frågeställningar sprungna ur egna erfarenheter stärka den klassrumsnära språkforskning som tidigare inte varit så vanlig inom fältet för de främmande språkens didaktik. I sin ämnesöversikt från 2014 över utbildningsvetenskaplig forskning konstaterade Vetenskapsrådets Utbildningsvetenskapliga kommitté: Forskningen inom "[d]e främmande språkens didaktik är generellt sett inte klassrumsnära, utan arbetar gärna med större korpusar av skriftligt och muntligt språk. Detta kan uppfattas som en svaghet" (Vetenskapsrådet, 2015: 37). Det var en förhoppning att FRAM genom lärares forskarutbildning och forskning skulle kunna bidra till att fylla denna lucka som lyfts fram av Utbildningsvetenskapliga kommittén och därmed även bidra till att höja klassrumsarbetets kvalitet.

Genomförande och resultat

Ett 50-tal lärare, vars huvudmän kunde tänka sig att ge sina anställda tjänstledigt för fortbildning, ansökte till de tio platserna i forskarskolan. Det stora antalet sökande berodde sannolikt delvis på tilldelningsmodellen, med statsbidrag som täckte 75 % av de forskarstuderandes löner. En viktig orsak till det stora tillflödet var givetvis också att FRAM var den första – och hittills enda – licentiatforsarskolan för lärare med inriktning mot engelska och moderna språk. Ett stort antal språklärare hyste en stark önskan att ta ett steg tillbaka, studera och reflektera. De ville forska.

Under våren 2012 genomfördes en noggrann urvalsprocess baserad på formella antagningskrav, bedömning av de sökandes tidigare akademiska arbeten och forskningsplaner, samt intervjuer. En referensgrupp av potentiella handledare och andra forskarkollegor bistod forskarskolans styrgrupp i bedömningsarbetet. Urvalet ledde fram till en grupp lärare som fick välja att skriva sina licentiatuppsatser inom något av tre angivna tematiska områden (se nedan) och med inriktning mot något av de aktuella undervisningsspråken.

Forskarskolan startade höstterminen 2012 för att sträcka sig över fem terminer, under vilka de antagna lärarna studerade på 80 procent av heltid och samtidigt undervisade i skolan på den resterande tiden. Under de första terminerna lästes kurser vid de olika universiteten, tre för forskarskolan gemensamma kurser, individuellt valda kurser samt vid lärosätena obligatoriska forskarutbildningskurser. Forskarskolans tre gemensamma kurser, obligatoriska för alla deltagare, var inriktade mot FRAM:s tematiska områden, vilka var: a) *Individens språkinläring*,² b) *IKT, lärande och undervisning i språk*, samt c) *Former för bedömning i språk*. Studier inom det första området syftade till att bidra till ökad kännedom om elevens språkutveckling och möjligheter att lära nya språk mot bakgrund av olika förutsättningar. Det andra området var tänkt att problematisera lärande via digitala medier, något som länge varit aktuellt med tanke på datorns och mediernas roll i samhället, i skolan och i elevens sfär. Det tredje området omfattar viktiga frågor kring validitet, reliabilitet och rättvisa och kan knytas till kvalitet i vid bemärkelse och därmed stärka lärares professionella kompetens. Motivation och språkutveckling ingår i alla dessa områden, som kan bidra till det språkdidaktiska forskningsfältet och till lärares kompetensutveckling på olika sätt.

Medan deltagarna läste olika kurser arbetade de också med sina forskningsprojekt och deras texter lades fram vid kontinuerliga seminarier. Eftersom forskarskolan hade en övergripande organisation samtidigt som de studerande var inskrivna vid forskarutbildning vid olika universitet fanns för dessa licentiander två obligatoriska utbildningsspår. Dels följde de forskarskolans program med de tre obligatoriska kurserna och gemensamma seminarier. Forskarskolans studerande och handledare möttes också vid ett antal tillfällen i samband med internat och heldagsseminarier som var utspridda över de olika terminerna, enligt en modell som prövats inom tidigare forskarskolor. Dels följde licentianderna ordinarie kurser och seminarier vid sina respektive heminstitutioner. Detta gav de studerande många möjligheter till varierad återkoppling på sina arbeten. Handledare värvades främst på

---

² Användningen av termen *språkinläring* innebär här inte något teoretiskt ställningstagande, utan ordet används synonymt med *språklärande* och *språktillägnande*.

nationell nivå, framför allt från de fyra ingående lärosätena, och en internationellt rekryterad handledare engagerades också. Varje studerande följdes av minst två handledare från antagningen fram till framläggningen av licentiatuppsatsen.

De individuella projekten som bedrevs i forskarskolan ledde fram till tio licentiatuppsatser, tre inom området *Individens språkinläring*, två inom *IKT, lärande och undervisning i språk*, och fem inom *Former för bedömning i språk*. Av dessa tio hade fem valt att skriva med inriktning mot engelska, två med inriktning mot spanska, en mot tyska, en mot franska och en mot italienska. Vilket språk uppsatsen skrevs på bestämdes mot bakgrund av olika faktorer, till exempel praxis vid respektive institution, tänkt målgrupp, eller den studerandes önskemål att förkovra sig i ett visst språk. Resultatet blev fem monografier på engelska, en på franska, en på italienska, en på tyska, samt två sammanläggningsarbeten bestående av artiklar skrivna på olika språk.

Forscarskolan präglades från antagningsskedet till framläggningen av licentiatuppsatserna av nationellt och internationellt utbyte. Bland annat fanns en kontinuerlig kontakt med *Vrije Universiteit* i Bryssel, där en av handledarna var stationerad, men även andra universitet blev aktuella för rekrytering av opponenter i slutet av utbildningen. För ytterligare information om forskarskolans uppläggnings och relaterade dokument hänvisas till www.isd.su.se/fram.

Forscarskolans bidrag till det språkdidaktiska forskningsfältet

Den största delen av den forskning som utförts inom FRAM har empirisk utgångspunkt i skeenden i klassrummet, vilket innebär att man anlagt det klassrumsnära perspektiv som efterlysts av Vetenskapsrådet (se ovan). Exempel på undervisningsrelaterade projekt inom ramen för FRAM är Céline Rocher Hahlins studie, som analyserar effekterna av olika undervisningsaktiviteter för elevers motivation för franska, Lisa Källermark Hayas, som studerar den didaktiska processen i ett längre temaarbete i spanska med stöd av IKT, och Karina Pålsson Gröndahls som behandlar elevernas förståelse av lärares återkoppling på skriftlig produktion.

De tre övergripande tematiska områden som behandlades inom FRAM är alla, på olika sätt, relevanta för språkklassrummet. Området *Individens språkinläring* är kanske det som ligger närmast den tidigare forskning som gjorts inom det språkdidaktiska fältet i Sverige, då det fokuserar på inlärares. Elevens perspektiv och språkutveckling är en fundamental del av den språkdidaktiska helheten och forskning med detta fokus är av ständig relevans. Till exempel har elevers språkliga bakgrund förändrats i den svenska skolan i takt med att vi har gått mot ett mer flerspråkigt samhälle. Tina Gunnarsson studerade i sitt licentiatarbete hur flerspråkiga elever använder sina bakgrundsspråk när de skriver på engelska. Även Linda Smidfelts studie behandlar flerspråkighet, i bemärkel-sen kunskaper i flera språk än modersmålet, och möjligheten för elever att dra nytta av tidigare inlärd språk när de läser och lär sig ord i ett nytt språk, italienska. Studien vilar på resultat och teoribildningar från tidigare arbeten i den internationella såväl som den svenska kontexten (Williams & Hammarberg, 1998; Bardel & Lindqvist, 2007) och applicerar detta i språkklassrummet. Rocher Hahlins studie knyter också an till ett existerande och expanderande fält som rör motivation för moderna språk (Österberg, 2008; Henry, 2012; Cardelús, 2015). Anledningarna till valet av just dessa ämnen var rapporter som visat på stor variation i kompetensnivån mellan engelska och moderna språk (till exempel *First European survey on language competences*, ESLC, European Commission, 2012), och på delvis låg motivation för moderna språk (Henry, 2012; Cardelús, 2015). Dessa fenomen, samt en ökad tidig flerspråkighet hos många elever, utgjorde en bakgrund, mot vilken det blev intressant att studera flerspråkig-heten som resurs vid lärande av nya språk.

IKT, lärande och undervisning i språk, det andra området, är också av stor relevans och behöver utforskas. Förutom Källermark Hayas studie behandlar Kent Fredholms forskning gymnasieelevers attityder till datorer i spanskundervisningen och deras användning av datorerna, men vid uppsatsskrivande på spanska. Användning av IKT i samband med språklärande är ett fortsatt viktigt område som sannolikt kommer att behöva prioriteras framöver, då regeringen beslutat om en nationell strategi för skolans digitalisering (Vetenskapsrådet, 2019: 15).

Former för bedömning i språk har under senare år ägnats stort intresse i ämnesdidaktisk och annan forskning (se till exempel Erickson, 2016; 2018). I FRAM har bedömning varit det forskningsområde som flest licentiander arbetat med. Förutom Pålsson Gröndahls arbete om återkoppling, som faller inom ramen för detta område, utforskade fyra av de studerande olika aspekter av bedömning. Linda Borger behandlade bedömersamstämmighet samt aspekter av elevprestationer som är framträdande för bedömare av muntlig interaktion i engelska. Även Maria Frisch arbetade med engelska och med frågan hur lärare definierar muntlig språkfärdighet, hur de bedömer den och vad som påverkar deras bedömning. Maria Håkansson Ramberg studerade lärares bedömning av skriftlig produktion med fokus på grammatiska och lexikala aspekter i elevtexter på tyska som kan påverka lärares bedömningar och Helena Reierstam undersökte bedömningspraktiker i språk- och innehållsintegrerad undervisning i engelska.

Forskarskolans relevans för språkämnen

Forskarskolan FRAM var unik i det avseende att den var den första och hittills enda forskarskolan för lärare som var orienterad mot engelska och moderna språk. Valet av dessa målspråk hängde samman med den rådande situationen för främmande språk i Sverige, där engelska, och den anglosaxiska kulturen, dominerar starkt i förhållande till exempelvis franska, spanska och tyska (se vidare Bardel et al., 2019). Engelska är även starkare representerat än andra främmande språk inom svensk språkdidaktisk forskning och en av forskarskolans styrkor låg just i att den möjliggjorde ny forskning inom både engelskämnet och ämnet moderna språk.

Specifikt för FRAM var också en strävan från de ansvarigas sida att arbeta för att möta samhällets behov av högre språkkompetens och ökad grad av flerspråkighet i enlighet med EU:s flerspråkighetsmål, de så kallade Barcelonamålen, enligt vilka två främmande språk ska studeras från tidig ålder och bör behärskas av EU:s medborgare (European Council, 2002: 19).

Att kunskaper i flera språk är avgörande för att Sverige ska kunna delta i europeiskt och globalt samarbete understryks ofta i den svenska debatten (Bardel et al., 2011).

Andra motiv för en forskarskola inriktad mot främmande språk var introduktionen av nya nationella kursplaner och kunskapskrav 2011, liksom resultaten i olika studier beträffande språkens ställning i svensk skola (se till exempel Tholin & Lindqvist, 2009; Lärarnas Riksförbund, 2013; Skolinspektionen, 2010). Dessutom kan den stora europeiska språkstudien *European survey on language competences* (ESLC, European Commission, 2012) återigen nämnas, i vilken kompetensnivån i de två största främmande europeiska språken i varje deltagande land testades (det rörde sig om 14 länder och 16 olika utbildningssystem där engelska fanns med i alla system utom för Storbritannien). I Sverige genomfördes studien med 3 000 elever som testades i engelska eller spanska i årskurs nio. Studien visade att svenska niondeklassares kunskaper i engelska var mycket bra medan kunskaperna i spanska var jämförelsevis mycket svaga. De främmande språkens ställning i Sverige, både på policynivå och på klassrumsnivå, gav oss argument för att rikta fokus dels mot individens lärande, dels mot frågor rörande undervisning i språk och språklig bedömning.

Vad innebär en forskarskola som FRAM för språklärare idag?

Det är svårt att peka på konkreta förändringar i undervisning eller bedömning utanför den aktuella lärargruppen som kan härledas till resultat som framkommit inom forskarskolan. Dessutom är det för tidigt att säga något om de generella effekterna på skolämnen som en forskarskola i de främmande språkens didaktik kan komma att ha, men reflektionerna ovan kring forskningsfältet och språkämnenas situation ger ändå möjlighet att sätta in forskningen som bedrivits inom FRAM i ett större sammanhang. De flesta deltagare gick vidare i forskarutbildning mot doktorsgrad och det återstår att se om och hur de kommer att verka inom skolans värld. Vi kan i detta sammanhang skilja på två perspektiv: Det ena handlar om forskningens innehåll, om forskningsfältet språkdiraktik i Sverige, språkämnen och forskarskolans tre tematiska områden, vilket vi gått igenom ovan. Det andra handlar om effekterna för de deltagande lärarna själva.

Vi kommer således nu till vilka effekter erfarenheten av en forskarskola har haft för de medverkande lärarnas yrkesroller. Det

står klart att FRAM innebar en unik möjlighet till fortbildning för de medverkande lärarna. Enligt den enkätundersökning som genomfördes av Lärarnas Riksförbund (2013) uppgav endast ca. 40 % av lärarna i språk att de fått ämnesdidaktisk fortbildning i sina respektive ämnen de senaste fem åren. Här finns alltså en lucka att fylla genom olika typer av forskningsrelaterad utbildning och fortbildning. En forskarskola som FRAM, med kursläsning, seminarier, akademiska diskussioner, skrivande av en licentiatuppsats samt en utrikes studieresa, utgör naturligtvis ett exceptionellt exempel. Som tidigare nämnts var intresset för forskarskolan överväldigande med 50-talet sökande och även många förfrågningar i efterhand rörande möjligheten att ansöka till en ny omgång av FRAM. Samtidigt kan vi notera att inte många av de lärare som deltog i FRAM återvände till sin skola direkt efter utbildningen. Endast ett fåtal har stannat där, med delvis nya arbetsuppgifter, efter den genomgångna forskarskolan. Sju av deltagarna gick vidare till doktorandanställningar, som framgångsrikt söktes i konkurrens med andra sökande, och i skrivande stund har fyra disputerat. En av dem som disputerat har gått tillbaka till sin gymnasieskola efter disputationen. Av övriga tre med licentiatexamen har två anställts vid Skolverket, medan en är fortsatt verksam vid samma skola som tidigare. Det är relevant att reflektera över det faktum att så pass många av deltagarna valt att fortsätta sina forskarstudier, något som inte är helt ovanligt bland lärare som deltagit i licentiatforskarškolor. En rapport från dåvarande Högskoleverket (2012) som utvärderade forskarskolornas verksamhet visade att det är mycket vanligt att arbetsuppgifterna inte förändras för lärarna efter en genomgången forskarutbildning och i några av fallen i FRAM kan det ha varit en bidragande orsak. Samtidigt kan man, oavsett detta, lätt se det naturliga i att de flesta efter sina licentiatstudier blivit sporrade att fortsätta mot en doktorsexamen för att ytterligare fördjupa sig i sina ämnen. Hur skolan kan tillvarata dessa forskande lärare och hur de kan fortsätta forska – det vill säga, hur samverkan mellan skola och akademi kan fortgå – är en fråga för framtiden.

Det är vår förhoppning att de tio texterna i denna antologi ska inspirera lärare och forskare i språk och språkdidaktik till nya studier i reciprok samverkansanda.

Referenser

- Bardel, C., & Lindqvist, C. (2007). The role of proficiency and psychotypology in lexical cross-linguistic influence. A study of a multilingual learner of Italian L3. I M. Chini, P. Desideri, M. E. Favilla, G. Pallotti. (Red.), *Atti del VI Congresso Internazionale dell'Associazione Italiana di Linguistica Applicata, Napoli, 9–10 febbraio 2006* (s. 123–145). Guerra Editore. http://www.isd.su.se/polopoly_fs/1.121086.1359045099!/menu/standard/file/Bardel%20Lindqvist%202007.pdf
- Bardel, C., Erickson, G., Granfeldt, J., & Rosén, C. (2011). *FRAM Forskningsprogram*. https://pp-prod-admin.it.su.se/polopoly_fs/1.45909.1320917908!/forskingsprogram_fram.pdf
- Bardel, C., Erickson, G., Granfeldt, J., & Rosén, C. (2017). Offering research education for in-service language teachers. *Language Teaching*, 50, 290–293. <https://www.cambridge.org/core/journals/language-teaching/article/offering-research-education-for-in-service-language-teachers/F350CA3034B7A2B839356E54CA0C5CAF>
- Bardel, C., Erickson, G., & Österberg, R. (2019). Learning, teaching and assessment of second foreign languages in Swedish lower secondary school – dilemmas and prospects. *Apples – Journal of Applied Language Studies*, 13, 5–23. <http://apples.jyu.fi/issue/view/29>
- Berg, M., Fors, V., & Willim, R. (2018). *Samverkansformer: nya vägar för humaniora och samhällsvetenskap*. Studentlitteratur.
- Cardelús, E. (2015). *Motivationer, attityder och moderna språk: En studie om elevers motivationsprocesser och attityder vid studier och lärande av moderna språk*. [Avhandling, Stockholms universitet]. <https://su.diva-portal.org/smash/get/diva2:886009/FULLTEXT03.pdf>
- Erickson, G. (2016). Bedömningens dubbla funktion – för lärande och likvärdighet. *Communicare – et fagdidaktisk tidskrift fra Fremmed språksenteret*, 1, 4–9. <https://www.hiof.no/fss/om/publikasjoner/communicare/2016>
- Erickson, G. (2018). Bedömning av språklig kompetens. I Erickson, G. (Red.), *Att bedöma språklig kompetens – Rapporter från projektet Nationella prov i främmande språk* (s. 54–67). Göteborgs

- universitet: Rapporter från Institutionen för pedagogik och specialpedagogik. <http://hdl.handle.net/2077/57683>
- European Commission (2012). *First European survey on language competences: final report*. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/42ea89dc-373a-4d4f-aa27-9903852cd2e4/language-en/format-PDF/source-116835286>
- European Council (2002). *Presidency Conclusions. Barcelona, 15 and 16 March 2002*. http://ec.europa.eu/invest-in-research/pdf/download_en/barcelona_european_council.pdf
- Henry, A. (2012). *L3 motivation*. [Doktorsavhandling, Göteborgs universitet]. <https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/28132>
- Högskoleverket (2012). *Utvärdering av forskarskolor för lärare. Rapport 2012:9 R*. <https://www.uka.se/download/18.667441fa15af4fb7b21aefe/1493884328576/1209R-utvardering-forskar-skolor-larare.pdf>
- Lärarnas Riksförbund (2013). *Språk är framtiden. En rapport om engelska och moderna språk*. Lärarnas Riksförbund. <https://www.lr.se/opinion--debatt/undersokningar/2013/2013-11-09-sprak-ar-framtiden>
- Skolinspektionen (2010). *Moderna språk. Kvalitetsgranskning. Rapport 2010:6*. Skolinspektionen. <https://www.skolinspektionen.se/global-assets/publikationssok/granskningsrapporter/kvalitetsgranskningar/2010/moderna-sprak/slutrapport-moderna-sprak.pdf>
- Tholin, J., & Lindqvist, A. K. (2009). Språkval svenska/engelska på grundskolan – en genomlysning. Högskolan i Borås.
- Vetenskapsrådet (2015). *Forskningens framtid! Ämnesöversikt 2014 Utbildningsvetenskap*. Vetenskapsrådet. https://www.vr.se/download/18.2412c5311624176023d25aa7/1556010308129/FF1-Aemnesoversikt%202014-Utbildningsvetenskap_VR_2015.pdf
- Vetenskapsrådet (2019). *Forskningsöversikt 2019 Utbildningsvetenskap*. Vetenskapsrådet. <https://www.vr.se/analys/rapporter/vara-rapporter/2019-01-29-forskningsoversikt-2019-utbildningsvetenskap.html>
- Williams, S., & Hammarberg, B. (1998). Language switches in L3 production: Implications for a polyglot model. *Applied Linguistics*,

19, 295–333. <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:371335/FULLTEXT01.pdf>

Österberg, R. (2008). *Motivación, aptitud y desarrollo estructural: Un estudio sobre a actuación lingüística en aprendientes suecos de español L2*. Stockholms universitet. [Doktorsavhandling, Stockholms universitet]. <http://su.diva-portal.org/smash/get/diva2:199602/FULLTEXT01.pdf>